

חַת־תִּיּוֹם לְיוֹם רֵאשִׁוֹן פְּרִשִׁת פְּנַחֶס חַג הַגְּאוּלָּה י"ג תמוז, ה'תשפ"ג - שְׁנַת הַקֵּהל

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חֲמִישׁ / ראשון עם רש"י

ה' מוכיח לבני ישראל שפנחס עשה את הדבר הנכון על ידי שממנה אותו לכהן. ה' אומר למשה שהם יצטרכו לצאת למלחמה במדין שהציקו לבני ישראל רק משום ששונאים אותם - ללא כל סבה אחרת. ה' גם אומר למשה למנות את בני ישראל כדי להראות שהוא טפל בהם טוב בהיותם במדבר, בקרוב הם עומדים להכניס לארץ ישראל.

היו מבני ישראל שבעסו על כך שפנחס הרג את זמרי (כמו שקראנו בסוף הפרשה הקודמת) הם לעגו לו ואמרו שהוא כמו סבא שלו, יתרו, שנהג להיות אכזרי לבהמות והקריב אותם לעבודה זרה. הם טענו שזמרי ניסה לעשות את הדבר הנכון בכך שנשא את כזבי, כדי שמשה לא יכעס על כל שבט שמעון על כך שעברו עברה והתחתנו עם בנות מואב.

כדי להוכיח שזה לא נכון הפרשה מתחילה במלים "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן" - פנחס הוא מצאצאיו של אהרן ומתנהג כמותו. אהרן תמיד ניסה לעשות שלום בין אנשים ופנחס הרג את זמרי כדי להביא שלום בין עם ישראל לבין ה'.

ה' גם עשה שפנחס יהיה כהן, כדי להראות עד כמה שמח אתו. (למרות שפנחס הוא ממשפחת אהרן, הוא לא התמנה לכהן קודם. הוא נולד לפני שה' אמר שאהרן ובניו יהיו כהנים ותינוק נעשה כהן, רק אם אביו היה כהן בעת שנולד).

אבל זמרי, לא ניסה להשפין שלום בעם ישראל, זמרי בן סלוא נשיא אב לשמעוני- הוא צאצא של שמעון שהרג את אנשי שכם ללא רחמנות. בכך מוכיחה התורה שזמרי לא עשה את מעשיו כדי להביא שלום.

ה' אמר למשה שבקרוב הם יצטרכו להלחם במדין על מה שעשו לבני ישראל. (כזבי היתה נסיכה ממדין) עוד לא הגיע הזמן להלחם במואב למרות שמרבית הנשים היו ממואב כי מואב לחמו בישראל

כִּיּוֹן שְׁחֻשׁוֹ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲבָל לְמַדְיָן לֹא הֵיְתָה שׁוֹם סִבָּה לְהִלָּחֵם, הֵם פָּשׁוּט שָׁנְאוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (בְּנוֹסֶף, רוֹת עֹמְדֵת לְהַיּוֹלֵד מִמּוֹאֵב, לָכֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְהִמָּתִין עִם הָעֵנֶשׂ הַמּוֹגִיעַ לָהֶם).
ה' אָמַר לְמֹשֶׁה לְמִנּוֹת שׁוֹב אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדִי לְהִרְאוֹת שֶׁהוּא טָפַל בָּהֶם נֶאֱמָנָה לְאוֹרֶךְ כָּל הַזְּמַן שֶׁהֵם הָיוּ בַּמִּדְבָּר. בְּקִרְוֵב הֵם עֹמְדִים לְהַכְנִס לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל וְחֻשׁוֹב לְדַעַת כְּמָה יְהוּדִים יֵשׁוּ.

תְּהִלִּים / יוֹם י"ג לַחֲדָשׁ פְּרָקִים ס"ט-ע"א

בְּתִהִלִּים שֶׁל הַיּוֹם יִשְׁנֹו פְּסוּק "יִמְלֵא פִי תְהִלָּתְךָ" – שֶׁהִפָּה שְׁלִי יִתְמַלֵּא בְּשִׁבְחִים שֶׁל ה'.
הַגְּמָרָא אוֹמְרֵת שְׁלוֹמְדִים מִכָּאן שֶׁכָּאֲשֶׁר מְבָרְכִים בְּרָכָה הִפָּה צְרִיף לְהִיּוֹת "מְלֵא" בְּבָרְכָה. לָכֵן הַהִלָּכָה הִיא שְׁאִסוּר לְבָרֵךְ בְּרָכָה כְּאֲשֶׁר הִפָּה מְלֵא בְּאֶכְל. הִפָּה שְׁלָנוּ צְרִיף לְהִיּוֹת מְלֵא בְּבָרְכָה וְלֹא בְּאֶכְל.

בְּכָל הַפְּרָקִים אוֹתָם אוֹמְרִים הַיּוֹם יִשְׁנֵם נְגוּנִים. הַתּוֹכְלוּ לְמִצּוֹא אוֹתָם? הֲאֵם אַתָּם יוֹדְעִים לְשִׁיר אוֹתָם?

תְּנִיָּא / אֲגֵרַת הַתְּשׁוּבָה פְּרָק ד' (י"ג תְּמוּזָה שְׁנָה פְּשׁוּטָה)

בְּשִׁלְשֵׁת הַפְּרָקִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁל אֲגֵרַת הַתְּשׁוּבָה, הָאֲדָמוּ"ר הַזְּקֵן הַסְּבִיר לָנוּ מֵהִי מִצְוֹת הַתְּשׁוּבָה וְכִיצַד אָנוּ יְכוּלִים לְשׁוֹב וְלְהִיּוֹת קְרוֹבִים אֶל ה' אִם אָדָם עָבַר עֲבָרָה חָס וְשָׁלוֹם.
חִסְדִּיּוֹת מְלַמְּדֵת אוֹתָנוּ עַל הַנְּשֻׁמָּה, פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת. כְּעַתָּה, הָאֲדָמוּ"ר הַזְּקֵן יִתְחִיל לְהַסְבִּיר לָנוּ אֶת פְּנִימִיּוֹת הַמִּצְוָה הַמִּיְחָדֵת שֶׁל תְּשׁוּבָה.
הַזֵּהָר אוֹמֵר שֶׁהַמְּלָה תְּשׁוּבָה מְרַכֶּבֶת מִשְׁתֵּי מְלִים תְּשׁוּבָה ה'. לְהַשִּׁיב (לְהַחְזִיר) אֶת הַה'.
עַל אִיזוֹ ה' אָנוּ מְדַבְּרִים?
בְּשֵׁם ה' יִשְׁנֹו 4 אוֹתִיּוֹת: יוֹד, אֲחַר כָּף ה' אֲחַר כָּף ו' וְה' אֲחֵרוֹנָה. יִשְׁנֹו שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת ה'.
בְּתוֹךְ כָּל נְשֻׁמָּה שֶׁל יְהוּדִי, יֵשׁ אֶת שֵׁם ה'. כְּשֶׁאָנוּ מְתַנְהֲגִים בְּדֶרֶךְ שֶׁה' רוֹצֵה, שֵׁם ה' שָׁלוֹם. אֲבָל אִם מִיִּשְׁהוּ עוֹבֵר עֲבָרָה, הַה' נִפְרָדֵת מִשֵּׁם ה'.
תְּשׁוּבָה מְבִיאָה חֲזָרָה אֶת ה' לְתוֹךְ הַנְּשֻׁמָּה וְגוֹרֶמֶת לְחִיּוֹת שֶׁל ה' לְהֵאִיר לְחִלּוּטִין.
יִשְׁנֹו שְׁתֵּי ה' בְּשֵׁם ה' וְיִשְׁנֵם שְׁנֵי סוּגִים שֶׁל תְּשׁוּבָה. סוּג אֶחָד שֶׁל תְּשׁוּבָה נִקְרָא תְּשׁוּבָה עֵילָאָה – תְּשׁוּבָה גְבוּהָה יוֹתֵר מִחֲזִירָה חֲזָרָה אֶת הַה' הָרִאשׁוֹנָה מִשֵּׁם ה'. יִשְׁנָה גַם תְּשׁוּבָה תַתְּאָה – תְּשׁוּבָה נְמוּכָה יוֹתֵר שֶׁמִּחֲזִירָה חֲזָרָה אֶת הַה' הַשְּׁנִיָּה.
חֵלֶק מֵהַעֲבֵרוֹת הֵן גְּדוּלוֹת שֶׁרַק הַסּוּג הַגְּבוּהָה שֶׁל הַתְּשׁוּבָה יוֹכֵל לְעֲזוֹר (אָנוּ נִלְמַד יוֹתֵר אוֹדוֹת זֹאת בְּהַמְשָׁךְ אֲגֵרַת הַתְּשׁוּבָה).

כְּעַתָּה הָאֲדָמוּ"ר הַזְּקֵן שׁוֹאֵל שְׁאֵלָה – יִשְׁנֹו סוּגֵי עֲבֵרוֹת שֶׁה' מְעַנֵּשׂ אֶת הָאָדָם הַעוֹבֵר אוֹתָם בְּעֵנֶשׂ "כְּרַת". חֲכָמִים מְסַבְּרִים שֶׁכְּרַת, הַכּוֹנֵה שֶׁהָאָדָם נִפְרָד מֵה', הַכּוֹנֵה הִיא שֶׁהָאָדָם גַּם יְמוֹת בְּגִיל צְעִיר. אֲבָל בְּיָמֵינוּ אָנוּ רוֹאִים אֲנָשִׁים רַבִּים שֶׁעוֹבְרִים אֶת הַעֲבֵרוֹת אֵלֶּה וְחִיִּים חִיִּים אֲרָכִים בְּכָל אוֹפֵן. מִדּוּעַ?

הַיּוֹם יוֹם / י"ג תְּמוּזָה

לוֹמְדִים עַל חַג הַגְּאוּלָּה שֶׁל הַיּוֹם.

היום הוא היום שבו האדמו"ר הרי"צ יצא בפעל מהמאסר.

האדמו"ר הרי"צ היה במאסר מט"ו סיון בשעה 2:15 לפנות בוקר. ושוחרר מהמאסר ביום י"ג תמוז בשעה 12:30 בצהריים.

האדמו"ר הרי"צ שלח מכתב עם מאמר לחסידים כדי שיהיה חלק מההתוועדויות שלהם. הוא בקש שההתוועדויות יהיו סביב הנושא – מה חסידות מלמדת אותנו, וקביעת עתים ללמוד חסידות. הוא מברך אותם בברכות רבות בגשמיות וברוחניות.

ספר המצות / מצות לא תעשה שני"ה

בספר המצוות היום לומדים את מצות לא תעשה שני"ה. לאדם אסור לעשות דברים שמראים שהוא נשוי לאשה לפני שקיים את המצוה של קדושין- להתחתן על פי תורה.

רמב"ם / הלכות אישות פרקים ה', ו', ז'

לומדים שקדושין (נשואין על פי תורה) יכולים להיות על ידי שאדם יתן משהו לאשה. ברמב"ם היום לומדים במה אדם יכול להשתמש כדי לקדש אשה.

פרק ה'- בפרק זה לומדים במה אפשר להשתמש לקדושין. הלכה אחת היא שאין אפשרות להשתמש בדבר שאסור לקדושין כמו דבר שנגנב או בשר בחלב מערב יחד.

פרק ו'- הרמב"ם מלמד על תנאים שנעשים כחלק מהקדושין. ישנם ארבעה דברים שצריכים להתקיים כאשר מציבים תנאי:

1. בתנאי צריכים לומר מה יקרה בשני המצבים, אם התנאי יתקיים ואם לא.

2. קודם כל יש לומר את החיובי- אם זה יקרה ישנם קדושין, ואם לא, אז אין קדושין.

3. יש לומר את התנאי לפני המעשה- לומר את התנאי לפני מתן הטבעת או השטר.

4. התנאי צריך להיות משהו שיכול להתבצע. אם התנאי בלתי אפשרי, הם נשואים מיד מכיון שהתנאי בודאי היה בבדיחות. למשל "אני נותן לך את הטבעת על מנת להנשא לך אם אבא שלי יסכים". ההלכה היא שאם אבא שלה מסכים, הם נשואים.

פרק ז'- בפרק זה לומדים עוד על תנאים ומקרים בעייתיים שבהם יתכן ולא נהיה בטוחים שהם באמת נשואים. בסוף הפרק לומדים שברגע שהם נשואים הם לא יכולים להתחרט, אפלו אם התחרטו רגע אחר כך.

דרכי החסידות / חג חסידי י"ג תמוז

המאמר שהרבי הרי"צ שלח (כמו שהזכרנו ב"היום יום") נקרא "עשרה שיושבים". הרבי אומר לנו שכיון שהרבי הרי"צ שלח את המאמר לחסידים שילמדו ממנו, חשוב מאד שנלמד אותו מדי שנה.

אם אנו יכולים, עלינו לנסות להתאחד בקבוצה, כיון שזו משמעות כותרת המאמר- עשרה אנשים שיושבים ולומדים תורה. הרבי אומר שזה לא רק למבגרים אלא גם לילדים! בקשו מהוריכם להסביר לכם חלק מהמאמר.

גְּאוּלָּה וּמְשִׁיחַ / לֹא יִהְיֶה עוֹד יִצְרָר הָרַע

מְקַדֵּשׁ לְעֵלּוּי גִשְׁמַת סִבְתַּנּוּ הָאֵהוּבָה מְרִים צִמְעַל בֵּת הָרַב יוֹסֵף בְּרוּךְ ע"ה פְּרִיזְמֵן

הַנְּבִיא יִחְזַקֵּאל הָיָה אֶחָד מֵהַיְהוּדִים שֶׁהוּבְאוּ לְגָלוּת בְּבָבֶל. הוּא הִזְהִיר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, אַחֲרֵת ה' יַחְרִיב אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. לְמַרְבֵּה הַצַּעַר, הַיְהוּדִים לֹא שָׁמְעוּ לוֹ. כְּאֲשֶׁר בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הֵחָרַב, הֵם קָלְטוּ שֶׁהַנְּבִיא יִחְזַקֵּאל דִּבֶּר אִמְת, וְהִצְטַעְרוּ עַל כֶּף מְאֹד.

יִחְזַקֵּאל נִיסָה לְגַרֵם לָהֶם לְהִרְגִישׁ טוֹב יוֹתֵר. הוּא נָבֵא נְבוֹאוֹת רַבּוֹת עַל בְּנֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁנִי, הַגְּאוּלָּה וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי. הוּא רָצָה שֶׁהֵם יִדְעוּ שֶׁהֵם אֵינָם צְרִיכִים לְהִשָּׂאֵר בְּגָלוּת לְתַמִּיד. כְּאֲשֶׁר ה' שָׁמַח בְּהִתְנַהֲגוֹת שְׁלֵהֶם, הֵם יִחְזְרוּ חֲזָרָה לִירוּשָׁלַיִם.

הַסִּבָּה הָעִקְרִית מִדּוּעַ עוֹבְרִים עֲבֻרוֹת, אֵינְנָה כִּי עֲבֻרוֹת הֵם כִּיִּי. זֶה בְּגִלְל שֶׁיִצְרָר הָרַע מִתְחַכֵּם וְגוֹרֵם לַיְהוּדִי לְעַבּוֹר אוֹתָם. הַנְּבִיא יִחְזַקֵּאל מִתְנַבֵּא שֶׁכְּאֲשֶׁר מְשִׁיחַ יָבוֹא, ה' יִקַּח מִכִּלְנוּ אֶת הַיִּצְרָר הָרַע וְנוֹכַל לְעַבּוֹד אֶת ה' כְּרָאוּי כָּל הַזְּמַן.

וְנִתְתִּי לָהֶם לֵב אֶחָד וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתָּן בְּקִרְבְּכֶם וְהִסְרֹתִי לֵב הָאָבֶן מִבְּשָׂרָם וְנִתְתִּי לָהֶם לֵב בָּשָׂר

וְנִתְתִּי לָהֶם לֵב אֶחָד – ה' אוֹמֵר שֶׁיִּתֵּן לֵב אֶחָד שֶׁמְאַמֵּין בֵּה' אֶחָד בְּשִׁלְמוֹת.

וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתָּן בְּקִרְבְּכֶם – בְּתוֹךְ כָּל יְהוּדִי ה' יִשְׁתּוֹל אֶת הָרָצוֹן לְעֲשׂוֹת רַק אֶת מֶה שֶׁה' אוֹמֵר.

וְהִסְרֹתִי לֵב הָאָבֶן מִבְּשָׂרָם – ה' יוֹצִיא אֶת לֵב הָאָבֶן שֶׁאֵינְנוּ רוֹצֵה לְקַיֵּם אֶת רָצוֹן ה' וְנִתְתִּי לָהֶם לֵב

בָּשָׂר - ה' יִתֵּן לָהֶם לֵב רַק שֶׁרוֹצֵה לְעֲשׂוֹת אֶת מֶה שֶׁנִּכְוֵן לְעֲשׂוֹת.

(יִחְזַקֵּאל י"א, י"ט)